

28 JUNI 2024

Rainer Zitelmann: Tyskland har ett nytt politiskt parti - Sahra Wagenknecht-Partiet (<https://www.svensktidskrift.se/rainer-zitelmann-tyskland-har-ett-nytt-politiskt-parti-sahra-wagenknecht-partiet/>)

Sahra Wagenknecht är en av Tysklands mest profilerade politiker. Hon var ursprungligen medlem i det kommunistiska SED, som efter Östtysklands kollaps genomgick flera namnbyten (först till PDS och sedan till *Die Linke*). I januari 2024 skapade hon alliansen Sahra Wagenknecht (Bund Sahra Wagenknecht, BSW), som snabbt fick 6,2 procent av rösterna i valet till Europaparlamentet och blev större än FDP, som är en koalitionspartner i den nuvarande federala regeringen. Prognoserna tyder på att hennes parti BSW är redo att uppnå en tvåsiffrig andel av rösterna i delstatsvalen i östra Tyskland i höst. CDU, den tidigare förbundskanslern Angela Merkels parti,

överväger för närvarande om Wagenknechts parti ska ses som en potentiell koalitionspartner. Kanske kommer Wagenknecht snart att regera – åtminstone i vissa tyska delstater – som del av en koalitionsregering.

Vad är det som skiljer BSW så mycket från Tysklands övriga politiska partier? Jo, Wagenknecht blandar hård kritik av mainstream-invandringspolitikerna och vänsterns ”identitetspolitik” å ena sidan med en socialistisk ekonomisk politik å den andra – kanske i likhet med PiS-partiet i Polen. Utrikespolitiskt motsätter sig Wagenknecht stöd till Ukraina. Detta blev uppenbart när Ukrainas president Zelensky nyligen talade inför den tyska förbundsdagen och hennes parti demonstrativt höll sig borta. Kritiker har också anklagat henne för att bagatellisera Putin och visa antiamerikanska känslor. Även om hon fördömer Putins krig skyller hon främst konflikten i Ukraina på Nato och USA.

Nu har en biografi över Sahra Wagenknecht publicerats i Tyskland under titeln *Die Kommunistin (Kommunisten)*. Den viktigaste meningen i boken av Klaus-Rüdiger Mai lyder: *”Wagenknecht har bemästrat konsten att framföra sitt budskap på ett sätt som resonerar med hennes publik, vilket gör att de kan fokusera enbart på vad de vill höra medan de bortser från resten. Denna unika färdighet har fört henne in i rampljuset och utvidgat hennes inflytande långt utanför vänsterlägrets gränser.”* Detta är en av hemligheterna bakom hennes framgång. Hon vänder sig inte bara till traditionella vänsterväljare, utan också till högerväljare som delar hennes kritiska åsikter om migrationspolitik och ”politisk korrekthet”. Hon representerar en syntes av nationalism och socialism.

Men vem är denna kvinna? Hon kommer från det socialistiska DDR. Som tonåring var hon inte helt okritisk till systemet – inte för att hon föredrog demokrati och marknadsekonomi, utan snarare för att hon ansåg att DDR inte höll sig tillräckligt strikt till kommunistiska principer. Hennes idol var Walter Ulbricht, en person utsedd av Stalin, som ökänt slog ner ett arbetaruppror i DDR med hjälp av ryska stridsvagnar 1953. Ett porträtt av Ulbricht prydde hennes rum, vilket symboliserade hennes orubbliga lojalitet mot hans ledarskap.

För Wagenknecht var DDR:s kollaps inget annat än en traumatisk upplevelse. Det som många andra tyskar firar som ett av de lyckligaste

ögonblicken i vårt lands historia, erkände hon senare, var ”den svåraste tid hon någonsin upplevt”. I början av sommaren 1989, när fler och fler övergav DDR och dess styrande parti, bestämde hon sig för att gå med i det kommunistiska SED.

Under åren av ”kontrarevolution” fördjupade hon sig i Marx och Lenins verk och bildade ett perspektiv på historien som tror att Sovjetunionen var på rätt väg under Lenins och Stalins ledarskap. Förräderiet mot kommunismens principer började enligt Wagenknecht med SUKP:s 20:e partikongress, där Chrusjtjov började göra upp räkningen med Stalin. Enligt Wagenknecht hade Stalin troget upprätthållit Lenins politik: *”Det är obestridligt att Stalins politik, i sin inriktning, sina mål och sannolikt till och med sin metodologi, kan betraktas som en principiell fortsättning på Lenins.”*

Efter att SED döpte om sig till PDS blev Wagenknecht en källa till kontroverser inom partiet. Kollegor, däribland reformatorn André Brie, förebrådde henne: *”Jag är inte säker på hur långt S. Wagenknecht skulle gå ... I sin strävan efter att befria mänskligheten bortser hon från livet för människor med andra åsikter, eller så ser hon åtminstone förstörelsen av avvikande röster som ett nödvändigt medel för att nå ett mål.”*

Wagenknecht blev den mest profilerade personen i ”Kommunistiska plattformen” inom PDS och utkämpade en allt jämt pågående konflikt med partiets valda ledare. Hon såg sig alltmer som en efterföljare till Rosa Luxemburg, som hade kämpat mot ”förräderiet” mot de sanna marxistiska idealen, lämnade SPD och grundade Tysklands kommunistiska parti 1919.

Som ung kommunist såg Wagenknecht sin kamp med PDS exekutivkommitté som ett modernt återskapande av Rosa Luxemburgs strider inom Andra internationalen. Wagenknecht efterliknade sin förebild så mycket när det gällde habitus, frisyr och klädsel att den dåvarande partiledaren Lothar Bisky skämtsamt påpekade att om hon bara började halta skulle hon kunna reinkarnera Rosa Luxemburg.

Hon sörjer Tyska demokratiska republikens (DDR) fall och fördömer *Wende*, förändringsperioden efter Berlinmurens fall, som hon ser som en kontrarevolution. *”För fem år sedan gick ett land under där det*

åtminstone fanns ett försök att bygga ett samhälle som inte drevs av vinst. Idag ser vi återigen kapitalismens dominans. För mig är detta ett klart steg bakåt. Jämfört med Förbundsrepubliken Tyskland (Västtyskland) var DDR det fredligare, mer sociala, humanare Tyskland i varje fas av dess utveckling, trots all specifik kritik som ni kan tänkas rikta mot det.”

Sahra Wagenknecht har slutat hylla Stalin, men hon har uttryckt sin beundran för vänsterdiktatorer under de senaste decennierna. I stället för Stalin blev Venezuelas härskare Hugo Chávez hennes nya förebild. År 2004 publicerade hon boken *Aló Presidente: Hugo Chávez und Venezuelas Zukunft (Aló Presidente: Hugo Chávez och Venezuelas framtid)*. Nästan ett decennium senare, 2013, hyllade hon Chávez med anledning av hans död och skrev att han hade varit ”en stor president som ägnade hela sitt liv åt kampen för rättvisa och värdighet”. Enligt Wagenknecht hade Chávez bevisat att ”en annan ekonomisk modell är möjlig” och hävdade att ”hans omval, trots massivt motstånd och inflytande, visar hur populär en sådan politik kan vara”. Hon insisterade på att hans projekt ”skulle bevaras och utvecklas efter hans död. Den bolivarianska revolutionen måste försvaras.” Och hon var då inte längre 24 år, utan 44 år.

2016, efter kommunistdiktatorn Fidel Castros död, publicerade Sahra Wagenknecht och partiordföranden Dietmar Bartsch en artikel med rubriken: ”Han stod för en bättre värld”. De citerade gillande Danielle Mitterrand, hustru till den förre franske presidenten, som sa om Castro: ”Den här mannen görs till en djävul. Ändå är han demokrat ut i fingerspetsarna. Han älskade sitt folk och hans folk älskar honom.” Hur absurt är det inte att beskriva en kommunistisk diktator – Fidel Castro – som införde ett enpartisystem och lät tortera oliktankande, som en ”demokrat rakt igenom”? Är det verkligen Wagenknechts idé om demokrati?

Samtidigt har Wagenknecht ofta slagit huvudet på spiken när hon talat om ämnen som invandring och ”identitetspolitik” de senaste åren, vilket också har gett henne stöd från personer som inte är vänster. Ser Sahra Wagenknecht fortfarande sig själv som kommunist eller marxist? Förvånansvärt nog ställer journalister sällan ens denna fråga. När en journalist frågade henne 2015 svarade hon: ”Nej, åtminstone inte i den bemärkelsen att en kommunist är någon som förespråkar DDR:s

återkomst eller en centraliserad planerad ekonomi.” Detta är ett exempel på hur Wagenknecht alltid undviker att göra tydliga uttalanden. Hon säger inte bara ”nej”. Hon skulle säkerligen aldrig säga ett tydligt ”nej” om hon tillfrågades om hon fortfarande är marxist idag. Hon säger ”nej”, men nyanserar genast sitt svar genom att säga ”... åtminstone inte i den bemärkelsen” att hon förespråkar DDR:s återkomst eller en centraliserad planerad ekonomi. Dessvärre frågade inte journalisten i vilken mening hon ser sig själv som kommunist. Jag skulle vilja se en journalist ställa den frågan, och fortsätta att ställa den tre eller fyra gånger tills hon ger ett riktigt svar.

Wagenknechts liv är en katalog över misstag – från hennes glorifiering av Stalin till hennes beundran av Hugo Chavéz och vidare till hennes skrämmande naiva felbedömning av Putin. Trots att han ibland är vettig i frågor som migration och identitetspolitik har Wagenknecht en historia av att ha fel i viktiga frågor. Men även när hon gör rätt säger hon inte på något sätt något speciellt; Många andra säger exakt samma saker. Det enda som skiljer henne från mängden är att hon är en vänsteranhängare som är helt fel ute i alla andra frågor.

Wagenknecht är en mästare på att marknadsföra sig själv och har alltid förstått hur man förvandlar sig själv till ett omedelbart igenkännbart varumärke bättre än någon annan politiker i Tyskland. Men hon har bara varit så framgångsrik för att hon konsekvent har främjats – mer än förmodligen någon annan politiker i Tyskland – av Tysklands ledande statliga tv-stationer ARD och ZDF under de senaste decennierna. Man kann konstatera att utan den sändningstid hon får på de stora public service kanalerna ARD och ZDF varje vecka skulle varken Wagenknecht eller hennes parti BSW vara i närheten av där de är idag.

Rainer Zitelmann är författare till [Myter om kapitalism](https://forlag.svensktidskrift.se/myter-om-kapitalism/)

(<https://forlag.svensktidskrift.se/myter-om-kapitalism/>)

([https://facebook.com/sharer/sharer.php?](https://facebook.com/sharer/sharer.php?u=https%3A%2F%2Fwww.svensktidskrift.se%2Fainer-zitelmann-avundsjukan-som-politisk-kraft%2F)

u=https%3A%2F%2Fwww.svensktidskrift.se%2Fainer-zitelmann-avundsjukan-som-politisk-kraft%2F)

([https://facebook.com/sharer/sharer.php?](https://facebook.com/sharer/sharer.php?u=https%3A%2F%2Fwww.svensktidskrift.se%2Fainer-zitelmann-bygger-kapitalismen-historiskt-pa-kolonialism%2F)

u=https%3A%2F%2Fwww.svensktidskrift.se%2Fainer-zitelmann-bygger-kapitalismen-historiskt-pa-kolonialism%2F)